

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Pri sastavljanju oporuke treba voditi računa o posebnim formalnim zahtjevima. U austrijskom pravu priznate su sljedeće vrste oporuka:

javna oporuka koju je sastavio javni bilježnik ili sud

vlastoručna (holografska) oporuka koju oporučitelj mora u cijelosti sam vlastoručno napisati i potpisati

pisana oporuka (oporuka koju je rukom ili strojno napisao netko drugi, a ne oporučitelj), koja se mora sastaviti u nazočnosti triju svjedoka.

Ugovor o nasljeđivanju (članci 1249. i dalje austrijskog Općeg građanskog zakonika (*Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch – ABGB*)) mogu sklopiti samo bračni drugovi ili parovi koji su zaručeni i stvarno se vjenčaju te (budući) registrirani partneri, a on mora biti u obliku javnobilježničke isprave (u skladu s člankom 1. prvim stavkom točkom (a) Zakona o javnobilježničkim ispravama (*Notariatsaktgesetz*)); obvezna je nazočnost dvaju svjedoka ili drugog javnog bilježnika. Ugovorom o nasljeđivanju, koji mora ispunjavati zahtjeve u pogledu valjanosti za oporučna raspolaganja, ne može se raspolagati s više od tri četvrtine ostavine. U tom kontekstu registrirani partneri imaju ista prava kao bračni drugovi i zaručnici (članak 1217. austrijskog Općeg građanskog zakonika). Zajedničku oporuku mogu sastaviti samo bračni drugovi ili registrirani partneri (članak 586. austrijskog Općeg građanskog zakonika).

Darovnice *donationes mortis causa* (darovanje osobne imovine nekoga tko očekuje da će u skoroj budućnosti umrijeti, a koje stupa na snagu tek nakon smrti donatora) uređene su člankom 603. austrijskog Općeg građanskog zakonika, a utvrđuju se ugovorom, koji mora biti u obliku javnobilježničke isprave.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Oporuke, ugovori o nasljeđivanju i svi ugovori o odricanju od prava na nasljeđivanje ili na nužni dio mogu se upisati u Austrijski središnji registar oporuka (članak 140.b austrijskog Zakona o javnom bilježništvu (*Notariatsordnung*)), pod uvjetom da su položeni kod javnog bilježnika, suda ili odvjetnika. Taj elektronički registar vodi Austrijska javnobilježnička komora (*Österreichische Notariatskammer*) te je to jedini registar oporuka koji je uređen zakonom. Sudovi i javni bilježnici obvezni su upisati u registar postojanje svih takvih isprava (članak 140.c stavak 2. austrijskog Zakona o javnom bilježništvu). Svrha je upisa u registar jednostavnije pronalaženje tih isprava tijekom ostavinskog postupka. Odvjetnici i odvjetnička društva mogu oporuke i druga oporučna raspolaganja upisati u Registar oporuka austrijskih odvjetnika.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Nužni dio (kojim je ograničena sloboda oporučnog raspolaganja) iznosi polovinu zakonskog dijela u ostavini umrle osobe. Potomci umrle osobe i njegov nadživjeli bračni drug ili registrirani partner imaju pravo na nužni dio. Ako osoba koja ima pravo na nužni dio nikad nije imala blizak obiteljski odnos s umrlom osobom ili taj odnos nije postojao dugo vremena (oko 20 godina), nužni se dio može smanjiti.

Nužni je dio udio u vrijednosti imovine umrle osobe koji treba raspodijeliti osobama koje imaju pravo na nužni dio. Nužni dio treba isplatiti u novcu. Međutim, može biti obuhvaćen darovanjem nakon smrti umrle osobe (članak 780. austrijskog Općeg građanskog zakonika) ili darovanjem *inter vivos* (članak 781. austrijskog Općeg građanskog zakonika).

Pravo na nužni dio mora se ostvarivati na sudu u roku od tri godine od saznanja o postojanju tog prava, a najkasnije u roku od 30 godina (članak 1487. austrijskog Općeg građanskog zakonika). Rok zastare počinje teći nakon saznanja činjenica na temelju kojih se utvrđuje postojanje prava, a najkasnije jednu godinu od smrti umrle osobe (članci 765. i 1487.a austrijskog Općeg građanskog zakonika).

Moguće se odreći nužnog dijela dok je oporučitelj još živ. To odricanje mora biti u obliku javnobilježničke isprave ili službene sudske isprave (članak 551. austrijskog Općeg građanskog zakonika).

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako umrlu osobu nisu nadživjeli bračni drug, registrirani partner ili djeca, nasljedno pravo pripada roditeljima umrle osobe i njihovim potomcima (braći i sestrama umrle osobe) (članci 735. i 736. austrijskog Općeg građanskog zakonika).

Ako umrlu osobu nije nadživio bračni drug ili registrirani partner, ali su ga nadživjela djeca, djeca nasljeđuju na jednake dijelove (članak 732. austrijskog Općeg građanskog zakonika).

Ako je umrlu osobu nadživio bračni drug ili registrirani partner, ali ga nisu nadživjela djeca, nadživjeli bračni drug ili registrirani partner postaje jedini nasljednik.

Ako su umrlu osobu nadživjeli bračni drug ili registrirani partner i djeca, bračni drug ili registrirani partner nasljeđuje jednu trećinu ostavine i povlašteno nasljedno pravo na dijelove kućanstva u skladu sa zakonom. Dvije trećine ostavine dijele se jednako među djecom umrle osobe (članak 744. austrijskog Općeg građanskog zakonika).

Neregistrirani partner (izvanbračni partner) nasljeđuje ako nema drugih zakonskih nasljednika; u suprotnom, nasljeđuje samo ako postoji oporučno raspolaganje u tom smislu. Međutim, nadživjeli izvanbračni partner zaštićen je austrijskim Zakonom o stanarskom pravu (*Mietrechtsgesetz*) i austrijskim Zakonom o suvlasništvu stanova (*Wohnungseigentumsgesetz*). Ako su umrla osoba i njezin izvanbračni partner zajednički vlasnici stana (zadružno vlasništvo stana), udio umrle osobe pripada nadživjelom partneru. Osim toga, izvanbračni partner ima povlašteno nasljedno pravo u skladu sa zakonom i stoga pravo, ograničeno na jednu godinu, da i dalje živi u zajedničkom domu i koristi se predmetima u zajedničkom kućanstvu, u mjeri u kojoj su mu potrebni za nastavak života u skladu s prethodnim životnim uvjetima.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Okružni sud (*Bezirksgericht*); sudski povjerenik (javni bilježnik) kao tijelo suda.

Stvarnu i mjesnu nadležnost ima okružni sud u zadnjem mjestu zakonskog boravišta umrle osobe (zadnje mjesto stanovanja, uobičajeno boravište) (članak 105. austrijskog Zakona o sudskoj nadležnosti (*Jurisdiktionsnorm – JN*) u vezi s člancima 65. i 66. austrijskog Zakona o sudskoj nadležnosti). Za potrebe provedbe postupka, okružni sud oslanja se na usluge javnog bilježnika koji djeluje u svojstvu sudskog povjerenika (članak 1. Zakona o sudskom povjereniku (*Gerichtskommissärsgesetz, GKG*)).

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

Okružni sud; sudski povjerenik (javni bilježnik) kao tijelo suda.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

Okružni sud; sudski povjerenik (javni bilježnik) kao tijelo suda.

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

Okružni sud; sudski povjerenik (javni bilježnik) kao tijelo suda.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Postupak o nasljeđivanju (ili ostavinski postupak (*Verlassenschaftsverfahren*)) pokreće okružni sud nakon službene objave stjecanja nasljedstva. Nadležni okružni sud je sud u okrugu u kojem se nalazilo zadnje mjesto stanovanja umrle osobe ili njezino uobičajeno boravište. Postupak vodi javni bilježnik u svojstvu sudskog povjerenika te on završava sudskim nalogom.

Ostavinski postupak mora se službeno pokrenuti čim sud dozna za smrt (članak 143. stavak 1. Zakona o izvanparničnom postupku (*Außerstreitgesetz*, AußStrG)).

Sudski povjerenik utvrđuje nasljednike u okviru sudskog ostavinskog postupka (članak 797. austrijskog Općeg građanskog zakonika).

Sudski povjerenik (članak 1. stavak 2., podstavak 2.b i članak 2. stavak 2. Zakona o sudskim povjerenicima) sastavlja popis ostavine ako je podnesena izjava o uvjetnom prihvaćanju nasljedstva (kojom se ograničava odgovornost nasljednika na vrijednost imovine koju će dobiti iz ostavine); ako su osobe koje bi mogle imati pravo na nužni dio maloljetnici ili zbog nekog drugog razloga moraju imati zakonskog zastupnika; ako je izdano odobrenje za odvajanje nasljedstva od imovine nasljednika; ako se mora uzeti u obzir nasljeđivanje daljnjeg nasljednika ili ako je uspostavljena privatna oporučna zaklada; ako postoji mogućnost da će nasljedstvo pripasti državi jer nema nasljednika; ili ako je to zatražila ovlaštena osoba ili skrbnik ostavine (članak 165. Zakona o izvanparničnom postupku).

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Nitko nema pravo po vlastitom nahođenju uzeti u posjed nasljedstvo. Ono se mora službeno predati kako bi ga nasljednik mogao zakonski posjedovati, a taj se postupak naziva „prijenos imovine“ (*Einantwortung*), na temelju naloga ostavinskog suda (*Abhandlungsgericht*) (članak 797. austrijskog Općeg građanskog zakonika i članak 177. Zakona o izvanparničnom postupku). Prijenos imovine može se provesti tek nakon što predmetne osobe podnesu izjavu o prihvaćanju nasljedstva kao dokaz njihova nasljednog prava i nakon okončanja sudskog ostavinskog postupka. Čak se i u slučaju nekretnina vlasništvo prenosi u trenutku prijena, odnosno neovisno o unosu novog vlasnika u zemljišne knjige. Međutim, ako nasljednici ne podnesu zahtjev za upis u zemljišne knjige u razumnom roku, sudski povjerenik dužan je taj zahtjev podnijeti umjesto njih.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Nasljednici odgovaraju za dugove umrle osobe svojom ukupnom imovinom. Međutim, ako je sastavljen popis ostavine, odgovorni su samo do vrijednosti ostavine.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Zemljišnoknjižnom sudu (*Grundbuchsgericht*) mora se dostaviti dokument koji služi kao dokaz stjecanja. Nasljednici moraju predočiti nalog za prijenos, a legatari službenu potvrdu. Osim toga, može biti nužno predočiti potvrdu o plaćenom porezu i, ovisno o pravu predmetne pokrajine, posebnu dozvolu izdanu u skladu sa zakonodavstvom kojim je uređen promet nekretnina i, ako je primjenjivo, dokaz o državljanstvu primatelja prijena.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Nije potrebno imenovati upravitelja.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Nasljednik koji u trenutku prihvaćanja nasljedstva može u dovoljnoj mjeri dokazati da ima nasljedno pravo može upotrebljavati nasljeđenu imovinu, njome upravljati i predstavljati je, osim ako je ostavinski sud (*Verlassenschaftsgericht*) predvidio drukčije; ako se to primjenjuje na više od jedne stranke, sve stranke zajednički ostvaruju to pravo, osim ako se dogovore drukčije (članak 810. stavak 1. austrijskog Općeg građanskog zakonika).

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Izvršitelj ima samo sporednu ulogu u austrijskom ostavinskom postupku. Razlog je taj što ostavinski postupak vodi sud te što sudski povjerenik, kao tijelo suda, osigurava provedbu želja umrle osobe. U skladu s člankom 816. austrijskog Općeg građanskog zakonika, umrla osoba može oporučnim raspolaganjem odrediti osobu odgovornu za izvršavanje njezinih posljednjih želja. Opseg dužnosti te osobe definiran je oporučnim raspolaganjem i obuhvaća sve radnje od praćenja ispunjuje li nasljednik/legatar određene uvjete i dijeli li ostavinu pravilno sve do upravljanja ostavinom.

Ako je organiziran usmeni postupak kao dio postupka pozivanja vjerovnika ostavine (članci od 813. do 815. austrijskog Općeg građanskog zakonika), sudski povjerenik mora najaviti datum tog postupka i izvršitelju poslati sudski poziv (članak 174. Zakona o izvanparničnom postupku).

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika?

Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Sudski povjerenik mora korisnicima na zahtjev izdati službenu potvrdu kao dokaz svoje ovlasti za zastupanje (članak 172. Zakona o izvanparničnom postupku) (vidjeti prethodnu točku 9.2.).

Kada su konačno utvrđeni nasljednici i njihovi udjeli te dostavljeni dokazi da su ispunjeni ostali zahtjevi, sud mora nasljedstvo prenijeti na nasljednike (članak 177. Zakona o izvanparničnom postupku: nalog za prijenos). Službena preslika naloga za prijenos s potvrdom o nemogućnosti poništenja dostatna je za deblokadu sredstava u kreditnim institucijama (članak 179. Zakona o izvanparničnom postupku).

Europsku potvrdu o nasljeđivanju na temelju članaka 62. i dalje Europske uredbe o nasljeđivanju br. 650/2012 izdaje sudski povjerenik. Ako se podnositelj zahtjeva ne slaže s tom potvrdom o nasljeđivanju, sud je mora ispitati. Potvrda koju je izdao sudski povjerenik postaje nevaljana i zamjenjuje je potvrda koju je izdao sud.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 15/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.